T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018/216
KARAR NO : 2018/212
KARAR TR : 20.04.2018

Ö Z E T: 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fıkrası (l) bendine aykırılık nedeniyle, 5199 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrası (k) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.T.
Davalı : Orman ve Su İşleri Bakanlığı Denizli Şube Müdürlüğü

O L A Y : Orman ve Su İşleri Bakanlığı Afyonkarahisar V. Bölge Müdürlüğü Denizli Şube Müdürlüğünün 26.10.2016 gün ve 19 sayılı İdari Yaptırım Karar Tutanağı ile, 17.10.2016 günü davacıya ait arabanın bagajında pitbull cinsi köpek bulunduğu, köpeğin karne ve kısır-laştırılmış belgesinin olmadığının tespit edildiği belirtilerek, davacıya 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fıkrası (l) bendine aykırı davrandığı nedeniyle, 5199 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fıkrası (k) bendi uyarınca 5.306,00 TL İdari para cezası verilmiş, aynı kurumun 28.10.2016 gün ve 10485286-645-214716 sayılı yazısı ile davacıya bildirilmiştir.

Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

ÇİVRİL SULH CEZA HAKİMLİĞİ: 10.1.2018 gün ve D.İş:2017/459 sayı ile; davacının ödeme emrine itiraz ettiği belirtilerek, 5326 sayılı Kanun'un 3 ve 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesi gereğince yapılan başvuru konusunda karar verme görevinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

DENİZLİ İDARE MAHKEMESİ: 16.3.2018 gün ve E:2018/104 sayı ile, davanın 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin olduğu, anılan Kanun'da idari para cezalarına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, dolayısıyla dava konusu idari para cezasına karşı 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca Sulh Ceza Hakimliğinde dava açılması gerektiği, söz konusu idari para cezasının yanında idari yargının görev alanına giren bir yaptırımın da dava konusu edilmediğinin anlaşıldığı belirtilerek, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkeme-since karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiş, dava dosyası, aynı Mahkemenin 20.3.2018 tarih ve E:2018/104 sayılı üst yazısı ile Mahkememize gönderilmiş olup, 26.3.2018 tarihinde kayda girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Birgül KURT ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 20.04.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi .

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay

Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fikrası (l) bendine aykırılık nedeniyle, 5199 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fikrası (k) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

26.4.2004 gün ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun "Amaç" başlığı altında düzen-lenen 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı; hayvanların rahat yaşamlarını ve hayvanlara iyi ve uygun muamele edilmesini temin etmek, hayvanların acı, ıstırap ve eziyet çekmelerine karşı en iyi şekilde korunmalarını, her türlü mağduriyetlerinin önlenmesini sağlamaktır."; "Kapsam" başlıklı 2. mad-desinde, "Bu Kanun, amaç maddesi doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri, alınacak önlemleri, sağlanacak eşgüdümü, denetim, sınırlama ve yükümlülükler ile tâbi olunacak cezaî hükümleri kapsar." denilmiş;

"Hayvanların Kesimi, Öldürülmesi ve Yasaklar" üst başlığı altında, "Yasaklar" başlıklı 14. maddesinde, "Hayvanlarla ilgili yasaklar şunlardır:

(……)

l) Pitbull Terrier, Japanese Tosa gibi tehlike arz eden hayvanları üretmek; sahiplendirilmesini, ülkemize girişini, satışını ve reklamını yapmak; takas etmek, sergilemek ve hediye etmek.";

"İdarî para cezaları" başlıklı 28. maddesinde, " (Değişik: 23/1/2008 – 5728/553 md.)

Bu Kanun hükümlerine aykırı davrananlara aşağıdaki cezalar verilir:

(……)

k) 14 üncü maddenin (a), (b), (c), (d), (e), (g), (h), (ı), (j) ve (k) bentlerine aykırı davrananlara üçyüz Türk Lirası; (f) ve (l) bentlerine aykırı davrananlara hayvan başına üçbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Kesilmiş ve canlı hayvanlara elkonulur.

(……)

Bu maddenin (b) bendinde atıfta bulunulan 5 inci maddenin birinci, ikinci ve beşinci fikraları ile (o) bendi dışında kalan fiillerin, veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni, hayvan koruma gönüllüsü, hayvan koruma derneği üyeleri, hayvan koruma vakfı üyeleri, hayvan toplama, gözetim altına alma, bakma, koruma ile görevlendirilmiş olan kişilerce işlenmesi hâlinde verilecek ceza iki kat artırılarak uygulanır." hükmü yer almıştır.

Olayda, davanın, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fikrası (l) bendine aykırılık nedeniyle, 5199 sayılı Kanun'un 28. maddesinin birinci fikrası (k) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, 5199 sayılı Kanun'da da, bu Kanuna göre verilen idari para cezalarına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

Öte yandan, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır" denilmiş; Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fikrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nda idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Denizli İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Çivril Sulh Ceza Hakimliğince verilen 10.1.2018 gün ve D.İş:2017/459 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Denizli İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Çivril Sulh Ceza Hakimliğince verilen 10.1.2018 gün ve D.İş:2017/459 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.04.2017 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Birgül	Turgay Tuncay
AYDIN	KURT	VARLI